

Р Е Ш Е Н И Е

№ 81

гр. София, 26 април 2018 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и шести март две хиляди и осемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ
ЧЛЕНОВЕ: РУМЕН ПЕТРОВ
ВАЛЯ РУШАНОВА

със секретар Марияна Петрова,
при участието на прокурора МАРИЯ МИХАЙЛОВА,
след като изслуша докладваното от съдия РУМЕН ПЕТРОВ
наказателно дело № 1277 по описа за 2017 г. и за да се произнесе взе предвид:

Касационното производство по реда на чл.346 т.1 от НПК е образувано по протест на прокурор от Софийска апелативна прокуратура против въззивно решение № 464/01.11.2017 г. по внохд № 693/2017 г. по описа на Софийски апелативен съд.

В протеста е посочено, че решението е постановено при допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и при нарушение на материалния закон. Според представителя на държавното обвинение въззивният съд е възприел избирателно, превратно и едностранчиво събраните по делото доказателства, с което е нарушил принципните правила на чл.14 и чл.107, ал.5 от НПК. Твърди се, че следствие на така допуснатите процесуални нарушения, апелативният съд е достигнал до неправилния извод, че изречената от подсъдимия инкриминирана реплика не разкривала характеристики на убеждаване, съветване, обещания за облаги или каквато и да било форма на настойчивост за възприемане на правното мнение на подсъдимия, което е довело до неправилното приложение на закона. Претендира се отмяна на обжалвания съдебен акт, съпроводена с връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

В постъпилото писмено възражение от защитника на подсъдимия адв. Д. Д., прието на основание чл.351 ал.4 от НПК, е застъпено становището, че наведените от прокурора доводи по своето естество представляват

оплакване за необоснованост на протестиращия съдебен акт, поради което те следва останат извън обхвата на касационната проверка.

Представителят на ВКП поддържа протеста по изложените в него съображения и счита, че делото следва да се върне за ново разглеждане.

В съдебно заседание подсъдимият С. Г. и защитникът му адв. Д. са на становище, че протестът е неоснователен и пледират въззивното решение като правилно и законосъобразно да бъде оставена в сила.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност съобразно чл.347 ал.1 от НПК, намери следното:

С присъда от 12.04.2017 г. по нохд № 1205/2017 г. на Софийски градски съд подсъдимият С. Г. Г. е признат за невинен в това, на 02.12.2016 г. в гр.Варна, в сградата на Съдебната палата, да е склонявал длъжностно лице от прокурорските органи – З. З. – прокурор при Районна прокуратура - гр.Варна, да наруши своите служебни задължения във връзка с правораздаването, нормативно установени в чл.117, ал.2 от Конституцията, чл.10 и чл.14, ал.1 от НПК, т.1.1 и т.1.3 от Кодекса за етично поведение на българските магистрати, като я е подбуждал в качеството ѝ на наблюдаващ разследването прокурор по досъдебно производство № 1828/2016 г. по описа на Първо РУ на МВР - гр.Варна, водено срещу Н. Д. от гр.Варна, за извършено престъпление по чл.338, ал.1 от НК, да вземе решение за прекратяване на досъдебното производство, с мотива, че деянието му било малозначително по смисъла на чл.9, ал.2 от НК и на основание чл.304 от НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение по чл.289, пр.2 от НК.

По протест на прокурор от Софийска градска прокуратура е образувано внохд № 693/2017 г. по описа на Софийски апелативен съд. С постановеното по делото решение, предмет на настоящата касационна проверка, на основание чл.338 от НПК е потвърдена изцяло първоинстанционната присъда.

С оглед направеното възражение от страна на защитника, че наведените от представителя на държавното обвинение доводи не са свързани с оплаквания за допуснати нарушения по смисъла на чл.348, ал.1, т.1 и т.2 от НПК, а касаят необоснованост на проверявания съдебен акт, което не е сред касационните основания, следва да се посочи, че предвид спецификата на настоящото производство ще бъдат обсъдени само възраженията на прокурора, които се отнасят до неспазване на правилата, гарантиращи формалната правилност на изграждане на вътрешното убеждение на проверявания съд по фактите и основно по приложението на правото, доколкото от протеста могат да се изведат такива.

От една страна, в протеста е изразено несъгласието на прокурора с разбирането на предходните съдебни инстанции, че преобладаващата част от инкриминираните разпоредби - чл.117, ал.2 от Конституцията, чл.10 и чл.14, ал.1 от НПК, не визират служебно задължение, а само прогласяват определени гаранции за законосъобразното осъществяване на правораздавателната дейност, а от друга е посочено, че апелативният съд не е изложил никакви съображения относно чл.10 от НПК, а при анализа на разпоредбата на чл.14, ал.1 от НПК е достигнал до неправилен правен извод. Логическото тълкуване на така направеното оплакване навежда на наличие на вътрешно противоречие в застъпената от представителя на държавното обвинение теза. В тази връзка на първо място следва да се посочи, че в мотивите на решението – л.10, изрично е отбелязано, че нормата на чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България е възпроизведена дословно в чл.10 от НПК, поради което направеният коментар относно конституционната разпоредба се отнася в пълна сила и за процесуално правната такава. Същевременно съгласно чл.339, ал.2 от НПК, при потвърждаване на първоинстанционната присъда въззивният съд не излага мотиви, защо я потвърждава, а защо не споделя доводите на страната – в случая прокурора, оспорила нейната правилност. В този смисъл следва да се приеме, че второинстанционният съд не само е изложил мотиви относно визираното нарушение на чл.10 от НПК, но те са и в съгласие с изискването на закона, тъй като е отговорено подробно на направените оплаквания във въззивния протест. Съвсем отделен е въпросът, доколко съдържанието на така дадените отговори е в съответствие с характера на цитираните разпоредби. За разлика от предходните съдебни състави, настоящият съд принципно споделя становището, застъпено в посоченото в протеста Решение № 183/17.07.2017 г. по н.д. № 508/2017 г. на ВКС, II н.о., че инкриминираните разпоредби на чл.10 и чл.14, ал.1 от НПК освен, че представляват основни принципи на наказателния процес, те съдържат и безусловни правни задължения към държавните органи – субекти на този процес. Едно от най-важните такива е именно правораздавателните органи да вземат решенията си по вътрешно убеждение, без каквато и да било външна намеса, т.е. всички наказателно отговорни лица следва да се въздържат от оказването на въздействие върху психиката на лицата, осъществяващи правораздавателна дейност при изпълнение на служебните им задължения. Това в още по-голяма степен би следвало да се отнася за самите магистрати по отношение на делата, разглеждани и решавани от техните колеги.

При установеното принципно различие с предходните инстанции в тълкуването на горепосочените разпоредби, мнозинството от касационния състав счита, че с безспорно установената от използваните макар и по друг

повод СРС, с изречената от подсъдимия реплика – „ ... Мисля, че от човешка гледна точка си е за помагане, член девет отвсякъде. Ти ще си прецениш вече ...” е осъществено мотивационно въздействие от страна на Г. върху психиката на прокурора от районната прокуратура - св.З., при осъществяване на правомощията ѝ след завършване на разследването по посоченото досъдебното производство. Тъй като вмененото във вина на подсъдимия престъпление е формално, а не резултатно, за съставомерността му не е необходимо прокурор З. да се е съгласила с предложената ѝ правна квалификация, да е била склонена да наруши служебните си задължения във връзка с правораздаването или още по-малко да ги е нарушила. Без значение е, че тя не е споделила какво е вътрешното ѝ убеждение по случая и дали самото въздействие е годно да предизвика целения от Г. резултат. С уговарянето – внушаването ѝ да възприеме предложената от подсъдимия правна квалификация на извършеното от познатия му – св.Д. деяние, макар и като един напълно възможен и правно регламентиран изход, е оказано въздействие – натиск върху вътрешното ѝ убеждение. С действията си - преди срещата и по време на самия разговор, възприети в установената от инстанциите по същество фактическа обстановка, Г. е целял да насочи изхода на образуваното досъдебно производство № 1828/2016 г. в желаната от него насока. Безспорно е, че инициативата за провеждане на срещата между двамата магистрати е следствие поканата на подсъдимия, въпреки че те не са поддържали нито лични, нито професионални контакти от 1999 г. до инкриминирания момент, а и след него. При отсъствието на служебна, емоционална или каквато и да било друга комуникация между тях единственият повод за уговаряната няколкократно среща е именно образуваното срещу Д. конкретно дело, с обвинение по чл.338, ал.1 от НК. Същевременно безспорно е установено, че Г. е проявявал интерес към хода на наказателното производство и е потърсил контакт със св.З. точно в момента, когато на нея в качеството ѝ на наблюдаващ прокурор е предстояло да осъществи правомощията си след завършване на разследването. На тази основа не може да се приеме, че първото изречение на репликата съдържа единствено колегиалното мнение на подсъдимия, което не е търсено от прокурора. С употребата на посочения израз, за да окаже помощ на своя познат, Г. е искал да убеди З. да избере и да предприеме желания от него начин за процесуално разрешаване на висящото наказателно производство. Очевидно самият той е осъзнал, че е преминал не само укоримата граница относно етичното поведение на българските магистрати, но е осъществил и деяние, обявено от наказателния кодекс за наказуемо.

Наред с гореизложеното мнозинството от касационния състав счита, че извършеното от Г. деяние разкрива толкова ниска степен на обществена

опасност, че тя е явно незначителна по смисъла на чл.9, ал.2 пр.2 от НК. Макар и да осъществява признаците на състава на престъплението по чл. 289, пр.2 от НК, като очертава типичните особености на общественотоопасното деяние, то е засегнало съвсем незначително обществените отношения, които са обект на защита. На първо място самият интензитет на оказаното въздействие е изключително нисък. Буквално веднага – още със следващата реплика, подсъдимият е засвидетелствал уважение и респект към правомощието на свидетелката да вземе своето решение по вътрешно убеждение, основано на обективно, всестранично и пълно изследване на всички обстоятелства по делото, като се ръководи от закона. Въпреки проведеното щателно разследване, което в някои моменти, както е приел първоинстанционния съд, съдържа проявления на форми за упражняване на натиск върху разпитаните по делото като свидетели магистрати, по делото не са установени други реплики или действия, осъществени от подсъдимия, които да имат връзка с решаването на въпросното дело. Самият прокурор З. не само не е сезирала компетентните органи за проведената с Г. среща, но само четири дни след инкриминираната по настоящото дело дата, е внесла обвинителен акт срещу Н. Д. с обвинение по чл.338, ал.1 от НК.

Предвид изложеното Върховният касационен съд, първо наказателно отделение намира, че протестът не може да бъде уважен и въззивното решение, макар и не по изложените в него съображения, следва да бъде оставено в сила, поради което и на основание чл.354 ал.1 т.1 от НПК

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ в сила въззивно решение № 464/01.11.2017 г. по внохд № 693/2017 г. по описа на Софийски апелативен съд.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

ОСОБЕНО МНЕНИЕ на съдия Валя Рушанова по н.д. № 1277/2017г. на ВКС, I н.о.

С настоящето изразявам несъгласие с направения от мнозинството извод за съставомерност на деянието, осъществено от подсъдимия С. Г. по чл. 289, пр. 2 от НПК.

В обвинителния акт е посочено, че престъпното склоняване към нарушаване на служебните задължения се изразява в последователното казване от страна на подсъдимия към наблюдаващия прокурор - св. З. - на репликите „ Мисля, че от човешка гледна точка се и за помагане, член девет отвсякъде. Ти ще си прецениш вече”. Също така, според обвинението, по което се е защитавал подсъдимия, склоняването се е реализирало чрез подбуждане на свидетелката да вземе решение за прекратяване на досъдебното производство срещу св. Н. Д. с „мотива, че деянието му е било малозначително по смисъла на чл. 9, ал. 2 от НК.

Затова считам, че казаното от подсъдимия, следва да бъде тълкувано според семантичното си звучене в цялост и в контекста на общата картина на комуникацията му със св. З. по повод досъдебното производство срещу Н. Д.. Без да оспорвам извода на мнозинството, че подсъдимият е инициирал срещата със св. З., като е проявил нетипична за колегиалните им отношения активност и настоятелност за да се срещнат, както и за това, че е искал да „помогне” на Н. Д., считам, че отговорността му следва да се преценява не през призмата на това какво е искал да направи, а в контекста на това какво конкретно е извършил - т.е. при отчитане на това в какво конкретно се е изразило противоправното и престъпното му поведение. А то, според прокурора се е изразило в склоняване, чрез подбуждане, именно в посочените по-горе инкриминирани изрази.

В принципен план, е необходимо да се отбележи, че изпълнителното деяние „склоняване”, като елемент от обективната страна на престъплението по чл. 289 от НК обхваща действия по мотивирането, убеждаването, съветването, обещаването на бъдещо действие и пр. форми на съответното длъжностното лице да наруши служебните си задължения. Също така, съвсем не е задължително нарушаването на служебните задължения да се състои в извършване на престъпление - то може да бъде всяка друга неправомерна проява, включително и дисциплинарна. При всички случаи обаче мотивационното въздействие върху длъжностното лице следва да е с определена насока – длъжностното лице да действа/бездейства в разрез с възложените му задължения във връзка с правораздаването. Следователно – от субективна страна престъплението може да бъде извършено с пряк умисъл - деецът следва да съзнава, че въздейства мотивационно на длъжностното лице, че това въздействие е с цел длъжностното лице да действа в разрез със служебните си задължения, като деецът иска настъпването на точно тази последица – като резултат на противоправното му поведение длъжностното лице да наруши изискванията за законосъобразното осъществяване на задълженията си във връзка с правораздаването.

Изтъкнатите съображения за обективната и субективната съставомерност на деянието по чл. 289 от НК, съотнесени към конкретиката на настоящия казус, ми позволяват да поддържам извод за несъставомерност на деянието на подсъдимия.

Първо, „склоняването” като изпълнително деяние следва да се дефинира като упражняване на неправомерно въздействие върху волята на съответното длъжностно лице. Това означава, че несъмнено по делото следва да се установи какво е било вътрешното убеждение на длъжностното лице - само тогава би могло да се говори за упражняване на въздействие върху него с цел така формираното му вътрешно убеждение да бъде променено.

Второ, изискването за наличие на пряк умисъл у дееца предполага пък знание у дееца за формирано у длъжностното лице вътрешно убеждение относно фактите и приложимото право. В настоящия случай е изяснено, че макар и св. З. да е формирала вътрешно убеждение по досъдебното производство, водено срещу Н.Д., то не е било афиширано пред подсъдимия и той не е знаел за него.

Като извод се налага, че предложеното от него разрешение с приложението на чл. 9, ал. 2 от НК, не само е било възможно, но и законосъобразно развитие по досъдебното производство, с оглед правомощието на прокурора по чл. 243, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 24, ал. 1 от НК. Щом деецът не е имал представа за действително формираното у св. З. вътрешно убеждение, то целта му не е била да го промени, а единствено да предложи алтернатива, която е изводима от закона. Друг е въпросът, че тази му цел намира пряко отражение в репликата „Ти ще си прецениш вече”, с която е заявена позиция по утвърждаване на произтичащото от принципите на чл.10 и чл.14 от НПК задължение на правораздавателните органи да действат независимо и по вътрешно убеждение. В заключение считам, че конкретното изражение на казаното от подсъдимия в разговора със св. З. не позволява несъмнен извод за осъществено престъпление по чл. 289 от НК, тъй като то не притежава характеристиките на склоняване към нарушение на служебни задължения, а представлява професионална позиция относно възможно и законосъобразно развитие на наказателното производство, водено срещу Н.Д.. Това пък от своя страна означава, че тази позиция не е насочена към „нарушаване на служебните задължения”, тъй като законосъобразното изпълнение на служебните задължения включва и обмислянето на хипотезата на чл.9, ал.2 от НК.

Поради изложеното подписвам решението с особено мнение:

СЪДИЯ: